Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr. Wilno, dnia 31 lipca 1933 r.

900

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

------ooo-------

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Lietuvos Żinios" o niebezpieczeństwie hitleryzmu. "Lietuvos Żinios" Nr.168 /z 27. VII.1933 r./.Art.p.t." Zmiana politycznego oblicza Europy". Streszczenie:

Oblicze Europy się zmienia. Stwierdza to nawet urzędowy "Lietuvos Aidas", który dotychczas twierdził, że wypadki w Niemczech mają charakter lokalny. Nawet Sowiety zmieniają swą orjentację dążąc do zbliżenia z Francją i Polską. Włochy również stają się ostrożniejsze w stosunku do Niemiec.

W takich warunkach powstaje pytanie, jakie kroki czynią państwa bałtyckie by dokonywujące się w Europie zmiany nie przyniosły im jakiejś niespodzianki. Obecnie więcej niż kiedykolwiek doniosłą staje się kwestja utworzenia związku państw bałtyckich, jako przeciwwagi niebezpiecznemu sąsiadowi. Kwestja ta aktualną jest zwłaszcza dla Litwy, nad którą groźba imperjalizmu niemieckiego zawisła bezpośrednio. Ostatnie wypadki w Kłajpedzie winne być zrozumiane jako ostrzeżenie i podnieta do tworzenia bloku bezpieczeństwa przedewszystkiem zaś - związku państw bałtyckich. Sytuacja europejska nietylko nie wykazuje dążenia do stabilizacji, lecz przeciwnie - grozi poważnemi zmianami na niekorzyść państw powstałych po wojnie. Należy z tem się liczyć i być gotowym na wszelkie niespodzianki.

Kronika.

Antylitewskie wystąpienie pisma niemieckiego."Lietuvos Aidas" Nr.166./z VII.1933 r./: Dnia 25 lipca r.b. "Berliner Boersenzeitung" zamieściło artykuł wstępny, w którym oświadcza się, że usiłowania Litwy zmierzające do zlitewszczenia Kraju Kłajpedzkiego wcale nie osłabły. Oto zaledwie rok minął od wyroku Trybunału Haskiego w sprawie kłajpedzkiej - pisze pismo - gdy kowieński rząd centralny ponownie przystąpił do generalnego ataku na autonomję Kraju. Przykładem tego jest reforma sądownictwa litewskiego. Niektóre paragrafy tej ustawy są niezgodne z 5-tym paragrafem Statutu kłajpedzkiego, to też można oczekiwać, że w Kłajpedzie znów dojdzie do poważnych konfliktów. Nowe przepisy w związku z ustawą o obcokrajowcach również nie przyczyniają się do utrwalenia dobrych stosunków kłajpedzko-litewskich. Pozatem rząd litewski przystąpił także do akcji niszczycielskiej względem mniejszości niemieckiej w Litwie, gdzie zamknięto 2 szkoły niemieckie w Jurborgu i Szakach.

Cała wewnętrza polityka Litwy dąży do likwidacji niemieckości, co wcale nie jest pożądane, jeżeli się chce utrzymać dobre stosunki pomiędzy obu sąsiadującemi państwami. Naród niemiecki podczas katastrofy lotników litewskich transoceanicznych dostatecznie udowodnił, jak duże znaczenie przywiązuje do utrzymania dobrych stosunków z narodem litewskim. Nie jest to zbyt piękną cechą Litwinów i ich rządu, jeżeli są zą, że korzystając z cierpliwości Niemców zdołają zlitewszczyć Kraj Kłajpedzki oraz Niemców zamieszkałych w Litwie. Zważywszy na te usiłowania krzywdzące ich rodaków poza granicami ojczyzny, Niemcy będą zmuszone zastosować inną taktykę względem Litwy, która wcale nie będzie tak przyjemna dla narodu litewskiego, zależnego od Niemiec tak pod względem politycznym, jak i gospodarczym.

Sprawa rokowań między Litwą a Watykanem. "Prasa kowieńska" / z 27.VII.1933 r./: W krótkim czasie mają być wznowione rokowania pomiędzy Litwą a Watykanem. Jak podają, na posłuchaniu u kardynała Pacelli'ego poruszył minister Spr. Zagran. Zaunius szereg kwestyj, mających związek ze stosunkami między Litwą a Watykanem. Jak mówią w kołach urzędowych, konkordat, jaki zawarły ostatnio Niemcy i Watykan, może również wywrzeć wpływ na stosunki między państwem i Kościołem w Litwie. Jak wiadomo, istnieje w Litwie rozbieżność zdań co do interpretacji poszczególnych punktów zawartego w 1927 r. Konkordatu między Litwą a Watykanem.

W szczególności istnieje różnica zapatrywań co do tego, czy duchowni katoliccy mają prawo również do działalności politycznej. Niewiadomo też, kto ma prawo ustalać sferę wpływów duchownych.

Art.25 Konkordatu, zawartego przez Watykan z Litwą ustala , że organizacjom, mającym cele religijne i podporządkowanym biskupowi, przysługuje całkowita wolność w ich działalności. Ten punkt Konkordatu otrzymuje pewne wyjaśnienie w umowie,jaką Niemcy zawarły z Watykanem.

Art.31 Konkordatu Niemiec z Watykanem wyraźnie orzeka, że swobodna działalność organizacyj katolickich zostaje zabezpieczona pod gwarancją, że nie będą się zajmowały polityką. W nadchodzących układach z Watykanem zażąda Litwa, aby istniejąca rozbieżność zdań została rozstrzygnięta w sensie pomienionych uchwał Konkordatu Niemiec z Watykanem.

R o k o w a n i a l i t e w s k o - a m e r y k a ń s k i e. "Prasa kowieńska" / z 26.VII.1933 r./: W początku września odbędą się w Waszyngtonie rokowania między posłem litewskim w Ameryce Bałutisem a przedstawicielami rządu amerykańskiego w sprawie zmniejszenia długu Litwy dla Ameryki.

D o k o ł a b a ł t y c k i e j k o n f e r e n c j i k o l e j o w e j. "Prasa kowieńska" / z 26.VII.1933 r./: W tych dniach została zamknięta w Rydze bałtycka konferencja kolejowa. Na konferencji osiągnięto porozumienie w sprawie tranzytu przez terytorjum Gdańska i rozrachunków we własnej walucie w związku ze spadkiem dolara.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

S p r a w a s o c j a l d e m o k r a t ó w o s k a r ż o n y c h o d z i a ł a l n o ś ć a n t y p a ń s t w o w ą. "Lituvos Żinios" Nr.168 / z VII.1933 r./: Prokuratura Sądu Wojennego otrzymała od sędziego śledczego dla spraw szczególnej wagi Wasilauskasa sprawę litewskich socjalistów-rewolucjonistów. Prokurator Sądu sporządza akt oskarżenia. Zostaną pociągnięte do odpowiedzialności sądowej następujące osoby: Kazimierz Boruta, Kazimierz Jakubienas, Antoni Wilczyński, Jan Butkiewiczius, Maksym Szuwał i Anna Borutowa. Wszyscy oni oskarżeni są o należenie do nielegalnej organizacji, którą powołali zagranicą dla walki przeciw istniejącemu w Litwie porządkowi. Butkiewiczius, Jakunienas i Boruta oskarżeni są nadto o rozpowszechnianie literatury przeciwpań - stwowej.-

P r o c e s z a b ó j c y O l s z e w s k i e g o. "Prasa kowieńska" / z 26.VII.1933 r./: Jak podają, zabójca K.Olszewskiego,Jan Żylus zostanie oddany do dyspozycji Sądu Wojennego.-

W y n i k i r e w i z j i w s a m o r z ą d z i e k o w i e ń s k i m. "Lietuvos Żinios" Nr.169. W wyniku rewizji przeprowadzonej przez Dep.Samorządów wykryto, że samorząd kowieński wydał o 190 tys.więcej, niż przewidywał budżet.

S p r a w a n o m i n a c j i d o S ą d u A p e l a c y j n e g o. "Prasa kowieńska" / z 27.VII.1933 r./: Wiceprezes poniewieskiego Sądu Okręgowego Gudowski został zamianowany prezesem Izby Apelacyjnej, która przystępuje do pracy dn.15 września. Dnia 1-go września rozpocznie p.Gudowski pełnienie swych obowiązków. Po pierwszym sierpnia zostanie zamianowanych 7 członków Izby Apelacyjnej. Jako kandydaci na te stanowiska figurują: prezes Sądu Okręgowego Grigowski, członek tegoż Sądu Żyliński, prezes szawelskiego Sądu Okręgowego Markunas, członkowie Rady Stanu Wilejszys i in.Kandydatem na stanowisko prokuratora Izby Apelacyjnej jest wiceprokurator Trybunału Najwyższego Żałkański.

-------ooooo--------